De Levende Natuur 34 (12):406-409 (1930)

NIEUWE VINDPLAATSEN IN NEDERLAND VAN ZELDZAME PLANTENSOORTEN IN 1929.

Lycopodium annotinum. Diepenveen (J. A. Houck).
Blechnum Spicant furcatum. Beetsterzwaag (F. Westerhof)
Sparganium affine var. *Borderi.* Wijster (J. Westenberg).
Koeleria gracilis. Ewijk (J.).
Alopecurus pratensis × *geniculatus.* Bij Naarden (Ja.).
„ *pratensis breviaristatus.* Bij Naarden (Ja.).
„ *fulvus m. glomeratus.* Bij Naarden (Ja.).
Calamagrostis baltica. Amsterdam (Ja.).
Eleusine indica. Nijmegen (R.).
Festuca Schlickumi. Gooilust bij 's Graveland (Ja.).
Polygonum patulum var. *Kitaïbelianum.* Veghel (R.).
Atriplex roseum. Nijmegen (R.).
Amarantus spinosus. Nijmegen (R.).
„ *gracilis.* Nijmegen (R.).
„ *angustifolius silvester.* Nijmegen (R.).
„ *hybridus hypochondriacus chlorostachys pseudoretroflexus.* Ooi (R.).
Adonis aestivalis. Wormerveer (K.).
Fumaria parviflora. Wormerveer (K.).
„ *capreolata.* Vogelenzang 1925 (N. S. Roorda v. Eysinga).
Erysimum canescens. Simpelveld 1922 (de Wever).
Lepidium heterophyllum. Malden (J.).
Soria syriaca. Monnikendam (v. d. Meer).
Reseda alba. Nijmegen (R.).
Euphorbia virgata. Lith (J.).
Bupleurum protractum. Wormerveer (K.)
Selinum Carvifolia. Plasmolen (J.).
Rosa agrestis (R. canina × rubiginosa). Renesse (Un.).
Galega officinalis ook *fl. alb.* Dordrecht (K.).
Erythraea Centaureum fl. alb. Haamstede (Un.).
Linaria vulgaris met lichtgele bloemen. Scheveningen (J. L. v. Soest).
Calceolaria scabiosaefolia. Haarlem, 1926 (J. Storm).
Mentha spicata. Aerdenhout. 1926 (W. v. Dijk).
Melissa officinalis citriodorus. Baarn (v. Oostroom).
Teucrium Scordium. Overasselt (J.).
Phyteuma spicatum (roodbloemig). Plasmolen (J.).
Artemisia annua in de vorige lijst moet zijn *A. scoparia.*
Carduus nutans × *crispus* (C. polyanthemos). Mook (J.).
Carthamus tinctorius. Nijmegen (R.), Dordrecht (K.).
Leontodon hastilis hispidus met vertakte stengels. Heumen (J.).
Lactuca Scariola. Deest, Groot Deuteren (J.).
„ *virosa.* Wijchen (J.).

H. HEUKELS.

UIT DE TIJDSCHRIFTEN.

De Tropische Natuur, Jaarg. XIX. Afl. 2. Februari 1930.

Het conserveeren van slangen door W. C. van Heurn. Het doodslaan van alle onschadelijke soorten slangen is, ook in Indië, een manie van de bevolking, voortgekomen uit ongemotiveerde afkeer en uit bijgeloof en heeft al verschillende soorten geheel uitgeroeid of zeldzaam doen worden in de bewoonde streken. Door een voortdurende inwerking op de jeugd door middel van het onderwijs is het misschien mogelijk een dergelijk inge-

De Levende Natuur 34 (12):406-409 (1930)

wortelde volksgewoonte te bestrijden. Mooie en duurzame preparaten zijn daarbij een groote steun. De methode, die Jhr. v. H. hier aangeeft, om die te maken door injiceeren met alcohol en formaline is echter bij lange na niet eenvoudig.

De plantengroei van de omgeving der warmwaterbronnen van den Boven-Petani op Sumatra's Oostkust door S. C. J. Jochems. Het bekende kleine Natuurmonument Lan Deboek Deboek op Sumatra's Oostkust is niet alleen belangrijk wegens de warmwater- en gasbron, die er zich in bevindt, maar vooral ook om de interessante begroeiing van de plek van die bron bestaande uit bosch van zware boomen van een typische djamboesoort (Eugenia spicata) met prachtige roodbruine gladde stam, gemengd met andere boomsoorten en een niet zeer soortenrijke ondergroei, waarin een Liliaceetje (Dianella) en een varen (Plagiogyria) heel bijzonder zijn, om hun zeldzaamheid en hun voorkomen juist op plekken met vulkanische verschijnselen. Dat het goed is gezien dit kostelijke plekje tot natuurmonument te maken, blijkt uit een vergelijking met de andere punten iets hooger op langs de Petani-rivier, waar net zulke, zelfs nog belangrijkere warmwaterbronnen met sinterterrasjes voorkomen, maar waar in de laatste jaren door de bevolking het bosch gekapt is en de zeldzame soorten uit de ondergroei verdwenen zijn, doordat rijstvelden tot vlak aan de heetwaterplekken aangelegd zijn.

Natuurhistorisch Maandblad, Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. 19e Jaargang. No. 2. 28 Febr. 1930.

Rector Jos. Cremers herdenkt in een sympathiek gesteld In Memoriam de onlangs overleden hydrobioloog Dr. G. Romijn, die zich voor de natuurhistorische exploratie van Limburg zeer groote verdienste heeft verworven. „Ik geloof niet, dat er in gansch Limburg ook maar één rivier, beek of kanaal is, ook maar één sloot of vijver of plas gevonden wordt, waarin Dr. Romijn niet z'n planktonnet heeft ondergedompeld, om daarmee de wonder-geheimzinnige, vaak zoo mooi georganiseerde micro-waterbewoners naar boven te halen".

Een lijst is toegevoegd van de meer dan 80 preparaten van waterdieren uit Limburg door Dr. Romijn aan het Museum in Maastricht geschonken voor een groot deel afkomstig van het door hem geleide Maas-onderzoek van 1918.

Prof. Bonnema (Groningen) geeft een Bijdrage tot de kennis van de Coprolithen uit de Kunrader formatie en het Maastrichtsche krijt met talrijke fraaie foto's. Door sommige auteurs is wel eens betwijfeld of deze rolletjes van enkele m.M. grootte wel coprolithen zijn. Prof. B. toont overtuigend aan, dat het ongetwijfeld coprolithen zijn en wel versteende uitwerpselen, niet van visschen, maar van Stekelhuidigen uit de krijtzee.

Dr. A. de Wever weidt een van zijn rijk gedocumenteerde systematisch oecologische monografietjes aan de klimop: Hedera helix in al zijn variaties en vormen in Limburg: bontbladige, purperzwarte, verschillend ingesneden bladvorm, boomklimop enz.

Vakblad voor Biologen. 11e Jaarg. No. 7. Maart 1930.

Dr. M. J. Sirks vervolgt zijn Desideraten en Consequenties der moderne Erfelijkheidsleer.

De erfelijkheidsleer verwacht veel steun van de Ontwikkelingsmechanica, die inzicht kan geven in de wijze, waarop de erfelijke factoren samen met de uitwendige omstandigheden voeren tot de uiterlijke verschijningsvorm (phaenotype) van planten en dieren. Het slot van het artikel wijst er op hoeveel andere takken van wetenschap reeds thans profijt trekken van de gegevens der Erfelijkheidsleer. Voor planten- en dierenteelt ligt dit voor de hand, evenzoo voor de Geneeskunde en de Rassen-hygiëne, maar ook de Systematiek kan er tegenwoordig niet meer buiten. Ook Sociologie en Criminologie maken er gebruik van; zelfs op het gebied der Taalwetenschap zijn de erfelijkheidswetten toegepast door Prof. van Ginneken.

Wetenschap en Reclame. Prof. Went komt nog eens op tegen reclameachtig ophemelende stukjes in de dagbladpers over de persoon of de werkzaamheid van natuurwetenschappelijke onderzoekers.

De Levende Natuur 34 (12):406-409 (1930)

Natura. Orgaan der Nederl. Natuurhist. Vereeniging No. 2, 15 Februari 1930.

Mededeelingen omtrent de a.s. Algemeene Vergadering met Pinkstercongres te Leeuwarden.

Vogelwaarnemingen komen nog steeds in naar aanleiding van vogels, die tegen hun spiegelbeeld pronken en zingen. Hier wordt hetzelfde nog meegedeeld van een rijstvogeltje en een roodborstje en zelfs iets overeenkomstigs van aquariumvischjes o. a. van kampvischjes (Betta), terwijl Dr. v. d. Sleen meedeelt, dat men wel om apen in een val te lokken van een spiegel gebruik maakt.

Over het soms spoedig weer verloren gaan van de tamheid bij het huisrund vertelt W. van Harencarspel, dat in Mecklenburg een paar jaar geleden vier vaarzen, die ontsnapt waren, in de bosschen in 't wild zijn gaan leven en na weinige maanden zoo woest waren geworden, dat men ze niet meer vangen kon en ze moest doodschieten. Verder bevat de aflevering verslagen en vereenigingsnieuws.

Amoeba, Orgaan van den Natuurhistorischen Jeugdbond voor Natuurstudie, 9e Jaargang No. 5 Februari 1930.

De veldkenmerken van de algemeene eenden III, Zee-eenden, bevat duidelijke afbeeldingen en beschrijvingen der kenmerken van eider-eend, zwarte en groote zee-eend en de drie zaagbekken van de hand van L. Tinbergen.

Een uitvoerig referaat geeft een indruk van het debat over vegetarisme, gevoerd op de kerstreunie, waar telken jare een dergelijk algemeen onderwerp wordt bediscussieerd.

Over Succulenten schrijft W. G. v. d. Kloot naar aanleiding van de oprichting van een succulenten-club onder de N. J. N.-leden. Evenzoo zijn er artikeltjes over Entomologie door W. Witzen Geysbeek en over de Korrespondentiegroep door G. Werkman met plannen voor de werkzaamheid van deze beide nieuwe onderafdeelingen van die N. J. N.

Enkele opmerkingen over 't aanleggen van een groot herbarium en verzameling vogeleieren in 't laatstgenoemde stuk zullen wellicht wel eenig commentaar uitlokken van Natuurbeschermers-zijde in de Jeugdbond. J. Heimans.

BOEKAANKONDIGING.

Hoe heet die vogel? Determineerboekje voor de in Nederland in 't wild waargenomen vogelsoorten door Jan. P. Strijbos te illustreeren met van Delft's plaatjes naar aquarellen van Sjoerd Kuperus. Deel II.

Een determineerboek voor onze vogels door Strijbos met honderden gekleurde plaatjes (110 van Hans Beers in het eerste deel en 110 van Sj. Kuperus in 't tweede deel) en nauwkeurige beschrijvingen van alle soorten (224 en 240 blz.) keurig in linnen gebonden voor 75 cts. per deel! De N.V. van Delft & Zonen's koekfabriek te Koog a. d. Zaan geeft, blijkbaar in navolging van de Verkades albums, dit boek uit, waarin de gekleurde vogelplaatjes geplakt moeten worden, welke door de fa. bij haar verpakte artikelen als reclame-plaatjes worden gegeven.

De plaatjes van Sj. Kuperus zijn meerendeels heel goede, vele zelfs bijzonder mooie, frissche en levendige aquarellen. Over het algemeen kunnen ze de vergelijking met de vogelplaatjes in de Verkades albums, welke vergelijking zich vanzelf opdringt, heel best doorstaan. Het mooist vind ik in dit tweede deel de pleviertjes, de tapuitenbladzij, kramsvogel, kwikstaarten, meezen, keep, putter, sneeuwgors, maar de keus is moeilijk! De indeeling en de achtergrond is bij alle plaatjes, haast zonder uitzondering, bijzonder goed gelukt, kleurig en licht, maar heel eenvoudig van opzet, toch is zorgvuldig een passende entourage voor iedere soort gekozen, zie bijvoorbeeld blz. 105 met de drie zwaluwen.

Van alle inheemsche soorten wordt een gekleurd plaatje gegeven. Het eerste deel bevatte alle vogels grooter dan een kievit; nu volgt het tweede deel voor de kleinere soorten.

Nog waardevoller dan de gekleurde plaatjes acht ik de tekst en de zwarte figuren van

De Levende Natuur 34 (12):406-409 (1930)

Strijbos. Daarvan zijn er een 150 in het eerste en een 80-tal in het tweede deel: koppen, pooten, vliegfiguren, allemaal heel mooie en duidelijke penteekeningen. De tekst omvat een vlotte inleiding „met de vogels het jaar rond", waarin ook uitvoerige opgave van wettelijke beschermingsmaatregelen. Dan volgt een determineerlijst van de orden en voor iedere orde of familie een bladzij tekst en een bladzijde penteekeningen; vervolgens de determineerlijsten voor de soorten, in korte zinnen, díe voornamelijk van de opvallende kleurkenmerken gebruik maken, zooals die aan de levende vogel buiten kunnen worden gezien. De rest van het boek, het gedeelte, waar de gekleurde plaatjes worden ingeplakt, geeft van iedere soort een uitvoerige beschrijving (bijna alle een heele bladzij) met de Fransche, Duitsche, Engelsche naam, ook locale (Friesche) namen, jeugdkleed, prachtkleed, maten, voorkomen en als slot telkens, wat wellicht het waardevolste van het heele boek is, een samenvatting van de „veldkenmerken", scherp en raak, zooals alleen een vogelman als Strijbos ze geven kan.

Het is te verwachten, dat heel wat natuurliefhebbers dit boek zullen aanschaffen en het met veel plezier gebruiken. Hopelijk zal, nu de uitgeefster een banket- en koekfabriek is, het niet al te moeilijk vallen de plaatjes bij elkaar te krijgen door het consumeeren van hare artikelen. Voor het verkrijgen van een dergelijk kostelijk boek mag men wat extra koek eten wel over hebben.

J. HEIMANS.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Door de Amsterdamsche Amateur-Fotografen-Vereeniging is in samenwerking met het Koninklijk Zoölogisch Genootschap „*Natura Artis Magistra*" uitgeschreven een nationalen fotowedstrijd met tot onderwerp: „het dierenleven in Artis". Aan dezen wedstrijd kan door alle fotografeerenden in Nederland worden deelgenomen. Vakfotografen echter zijn verplicht mede te dingen in de meesterklasse terwijl het den amateurs vrij staat zich zelf te rangschikken in de meester- seniores of juniores klasse. De wedstrijd is 1 Jan. jl. geopend en wordt 15 Oct a.s. gesloten. Van de beste inzendingen zal in de koningszaal van Artis van 8—22 Nov. a.s. eene tentoonstelling worden gehouden, waaraan bij voldoende deelname ter opluistering eene collectie dierenfoto's uit de Tropen zal worden toegevoegd. Het doel van den wedstrijd is de bevordering der amateur-fotografie, alsmede het aankweeken en vergrooten van de belangstelling voor het dierenleven. Het wedstrijdreglement is reeds verschenen en in den fotohandel of op schriftelijke aanvrage bij den Heer P. Molenberg Linnaeuskade 23 Amsterdam (Oost) verkrijgbaar. Hierin is tevens de prijzenlijst vermeld. Een groot aantal medailles en prijzen in den vorm van fotografische artikelen naar keuze is beschikbaar gesteld. Van de officieele medailles kunnen vermeld worden: de zilveren medaille van H. M. de Koningin; de groote bronzen van H. M. de Koningin-Moeder; de zilveren van Z. K. H. den Prins der Nederlanden; de bronzen van Z. Exc. den Minister van Onderwijs K. en W.; de zilveren van het Gemeentebestuur van Amsterdam en de bronzen van het K. Z. G. „Natura Artis Magistra".

Ten einde pasbeginnende amateurs echter ook in de gelegenheid te stellen hunne krachten op het zelfde onderwerp te beproeven is, geheel afgescheiden van bovengenoemden wedstrijd, een aparte beginners-wedstrijd uitgeschreven waarvoor een speciaal wedstrijd-reglement en een speciale jury zijn samengesteld. Ook dit reglement is op dezelfde als hierboven genoemde wijze te verkrijgen.

De Jury voor den grooten wedstrijd zal bestaan uit de Heeren Dr. A. L. J. Sunier, Directeur van Artis; Herbert van der Poll, kunstschilder, lector aan de Rijksacademie van Beeldende Kunsten te A'dam; Adriaan Boer, redacteur v/h fototijdschrift „Focus"; Frits Gerhard, redacteur v/h fototijdschrift „Lux de Camera"; F. F. P. Bins, bestuurslid van de Nederlandsche Amateur-Fotografen Vereeniging; J. J. Hens, Voorzitter der Amsterdamsche Amateur-Fotografen Vereeniging.

Ten slotte zij nog vermeld dat het in de bedoeling van het Bestuur der Amsterdamsche Amateur-Fotografen Vereeniging ligt na de tentoonstelling een boekwerk van ± 100 der beste foto's uit te doen geven, en een collectie lantaarnplaten te doen vervaardigen.